

*Landsforeningen for
etterlatte ved selvmord*

Handlingsplan 2019 - 2020

1. Organisasjon innad og utad
2. Støtte til etterlatte og berørte ved selvmord
3. Selvmordsforebygging
4. Unge LEVE

Handlingsplan 2019 - 2020

LEVEs formål:

Støtte etterlatte og berørte ved selvmord og bidra til å forebygge selvmord gjennom åpenhet, opplysningsvirksomhet og politisk arbeid.

LEVEs verdier:

Åpenhet. Fellesskap. Samfunnsengasjement.

LEVEs målgruppe:

Primærmålgruppe er etterlatte og berørte ved selvmord.

Sekundærmålgruppe er fagpersoner, andre støttespillere og samfunnet forøvrig.

Om LEVEs handlingsplan 2019 – 2020:

2019-2020 gjennomfører LEVE en bred drøfting i fellesskap. Drøftingen vil omfatte visjon, vedtekter, definisjoner av begreper, politisk arbeid m.m. Drøftingen innebærer forankring av LEVEs strategiske retning, som igjen vil ha betydning for utforming av LEVEs Strategiske Handlingsplan f.o.m. 2020.

LEVEs Handlingsplan for 2019-2020 er derfor kortfattet og handlingsrettet. Målet er først og fremst å sikre etterlevelse av LEVEs vedtatte formål, forankre et solid og varig sekretariat, sørge for profesjonell og god håndtering av LEVEs ulike aktiviteter og god pleie av medlemmer og frivillige, samt sikre god informasjonsflyt til samarbeidspartnere og til samfunnet forøvrig.

En solid stab og aktive fylkeslag er fundamentet for en profesjonell, ivaretakende og aktiv organisasjon. Det vil også bidra til å gi LEVE den synlige samfunnsposisjonen som LEVE skal ha som:

En kraftfull og synlig stemme for støtte til etterlatte og berørte ved selvmord, og for selvmordsforebyggende arbeid.

1. Organisasjon innad og utad

Mål frem til landsmøtet 2020:

Forankre et solid sekretariat som skal sørge for profesjonell aktivitet og god ivaretagelse og informasjonsflyt i LEVE, internt og eksternt. Sentralt i arbeidet står inkludering, aksept av ulikheter, raushet, toleranse, omsorg, respekt og felles språk.

TILTAK:

- Felles rutiner, avklarte ansvarsområder og god informasjonsstrøm som skaper et godt fellesskap mellom sentrale og lokale ledd - godt forankret i sekretariatet.
- Etablere nytt medlemssystem i sekretariatet, som ivaretar god og sikker medlemskapshåndtering, og imøtekommer krav til økonomihåndtering og personvern.
- Prioritere ansettelse i sekretariatet f.o.m. budsjett 2019, til å omfatte opp mot 4 årsverk. Prioriteringen er en langsiktig investering med mål om å ivareta og utvide intern og ekstern aktivitet i LEVE i fremtiden, hvor oppgaver fordeles på ansatte, fremfor å leie inn konsulenter.
  - Fast ansettelse av fagrådgiver 100% stilling i 2019.
  - Fast ansettelse av organisasjonskonsulent/rådgiver 80-100% stilling i 2019.
- Gjennomføre en bred organisasjonsdrøfting i 2019 om bl.a. vedtekter, visjon, definisjoner av begreper m.m. – sett i lys av dokumentet «Et åpnere og tydeligere LEVE» som ble vedtatt av landsmøtet i 2016. Dette arbeidet vil stå sentralt på fylkeslagssamlingen i november 2019.
- Alle fylkeslag i LEVE skal benytte gmail-konto tildelt fra sekretariatet. Google Disk skal være etablert og aktiv som LEVEs interne informasjonsarena om bl.a.:
  - Protokoller fra sentralstyremøter.
  - Protokoll fra landsmøtet.
  - Dokumentmaler fra brev til standardpresentasjoner, søknader til offentlige instanser.
  - Årshjul med ulike frister for fylkeslagene/ Årshjul for sentralstyremøter.
  - Erfaringer fra fylkeslag om aktiviteter, emner for LEVE-treff, foredragsholdere m.m.
- Øke samarbeidet mellom fylkeslagene gjennom å gi økonomisk mulighet til aktiviteter på tvers av fylkeslag – og gjennom årlige strategidager for fylkeslag, RVTS-sentre og generalsekretær.
- Videreutvikle struktur for fremtidige fylkeslagssamlinger, landsmøter og dagskonferanser.
- Arrangere LEVEs 20-års markering, med mediekampanje fra januar 2020 og med utvidet fylkeslagssamling ifm. markering i Kulturkirken Jakob i Oslo, 12. september 2020.
- Opprette en politisk komité bestående av repr. fra fylkeslag, sentralstyret og sekretariatet:
  - Følge opp LEVEs vedtak fra landsmøtet 2018, om å arbeide for at nullvisjon for selvmord vedtas av offentlige myndigheter.
  - Opprette kontakt med én kontaktperson i Stortingets Helse- og omsorgskomité.
  - Utforme politisk styringsplan og veiledere for politisk arbeid i LEVE.
  - Lage et forslag på tiltaksplan fra LEVE for politiske partier før kommunevalget i 2019.
  - Lage kostnadsoversikt over selvmord, som kan benyttes i offentlig politisk debatt.

2. Støtte til etterlatte og berørte ved selvmord

Mål frem til landsmøtet 2020:

Utvikle LEVEs likepersonstjeneste, samt kartlegge sorggruppeaktivitet i LEVE for videreutvikling av sorggruppeledertjenesten. Likepersons- og sorggruppetjenesten er LEVEs kjernevirksomhet i arbeidet for etterlatte og berørte.

TILTAK:

- Tilby likepersonsstøtte i alle fylkeslag, til etterlatte og berørte.
- Tilby sorggrupper i alle RVTS-regioner.
- Utvikle og igangsette et lengre utdanningsløp for nye likepersoner i LEVE, med mer dybdekunnskap om støttearbeid og mer praktisk trening i støtterollen. Intensjonen er å igangsette nytt utdanningsløp i 2020.
- Tydeligere systematisering av veiledertjenesten for likepersoner og sorggruppeledere i LEVE, samt tydeliggjøring av RVTS-sentrene's rolle i LEVEs likepersonsvirksomhet.
- Etablere en database over aktive likepersoner i LEVE i Google Disk som fylkeslagene har tilgang til, samt over veiledere for disse.
- Landsomfattende kartlegging av sorggruppeaktivitet i LEVEs fylkeslag. Arbeidet blir utgangspunkt for å utvikle et grundigere utdanningsløp for sorggruppeledere i LEVE.
- Oppfølgingskurs for nåværende likepersoner, sorggruppeledere og veiledere våren 2020.
- Arrangere én eller to landsdekkende familiesamlinger i 2020, basert på et nært samarbeid mellom fagpersoner og likepersoner.
- Starte utviklingen av sorgstøtteaktiviteter rettet mot barn i LEVE.
- Tilrettelegge for at fylkeslag kan søke LEVE sentralt om midler til samarbeidsprosjekter på tvers av fylkene, til støtteaktiviteter for etterlatte, berørte og medlemmer.
- Arbeide for regelmessige sosiale treff med mulighet for sorgstøtte i alle fylkeslag.
- Arbeide politisk for å synliggjøre betydningen av god og langvarig oppfølging av selvmordsetterlatte i det lokale, regionale og nasjonale selvmordsforebyggende arbeidet – samt å synliggjøre betydningen av å involvere pårørende i behandlingsløpet av selvmordsnære i psykisk helsevern.

3. Selvmordsforebygging

Mål frem til landsmøtet 2020:

LEVE skal posisjonere seg som en unik og selvstendig stemme i regjeringens arbeid med ny nasjonal handlingsplan for selvmordsforebygging - i kraft av etterlatte og berørtes stemmer.

TILTAK:

- Organisasjonen starter drøfting på landsmøtet i 2019: Hva er LEVEs unike kjernebudskap basert på LEVEs erfaringskompetanse, og hvordan kan dette budskapet være kilde til LEVEs rolle i selvmordsforebyggende arbeid som etterlatte-organisasjon? Intensjonen er å trygge tillitsvalgte, frivillige og ansatte i LEVE på LEVEs rolle i nasjonalt selvmordsforebyggingsarbeid. Drøftingen ses i sammenheng med LEVEs brede organisasjonsdiskusjon høsten 2019.
- Politisk påvirkning: LEVE skal sitte ved drøftingsbordet når regjeringen skal utforme sin nye nasjonale handlingsplan for selvmordsforebygging i 2019. Viktige områder for LEVE blir bl.a.:
  - Involvering av pårørende i psykisk helsevern, belysing av dagens taushetsplikt, øremerkede midler til flere lavterskelsentre, til helsesykepleiere på skoler, til tett oppfølging, til tid for ansatte til viktige og forståelsesorienterte samtaler, til arenaer for gutter m.m.
  - LEVEs oppgave er samtidig å belyse selvmord som ikke er knyttet til psykisk helsevern/ til psykiske lidelser. Mange selvmord skjer blant mennesker som ikke har vist symptomer på depresjon, mental lidelse eller andre tegn på endret mental sinnssstemning. Følelse av meningsløshet, utenforskap og betydningsløshet kan se ut til å prege mange selvmordsnære. LEVE vil jobbe for at disse og andre faktorer som samfunnsutvikling og individ- og prestasjonsfokus blir utforsket grundigere i lys av selvmord fremover.
- Nasjonal markering av Verdensdagen for selvmordsforebygging 10. september – i LEVEs fylkeslag og sentralt. Sekretariatet skal bistå fylkeslagene med informasjon, tema, produkter, prosjektmidler m.m.
- Være aktiv ved offentliggjøring av siste selvmordsstatistikk høsten 2019, gjennom pressemelding og meningsuttalelser – og med materiell for fylkeslagene.
- Arrangere «OPSI!-kurs» (VIVATs kurs «Oppmerksom på selvmordstanker, OPSI!», tidligere Safetalk-kurs) i forbindelse med nytt utdanningsløp for likepersoner i LEVE f.o.m. 2020.
- Rekruttere nye frivillige skribenter til LEVEstories, bl.a. gjennom fylkeslagene.
- Foredragsvirksomhet i skoler og på andre lokale arenaer, med formidling av egen erfaring som etterlatte eller berørt ved selvmord.

4. Unge LEVE

Mål frem til landsmøtet 2020:

Å bidra til Unge LEVEs etablering som en selvstendig organisasjon, med egen økonomi og drift.

Formålet med Unge LEVE er å støtte unge berørte ved selvmord, og være tydelige bidragsytere i det selvmordsforebyggende arbeidet, særlig blant unge selvmordsberørte. Med unge selvmordsberørte menes ungdom mellom 16 og 35 år. Unge LEVEs overordnede mål er å bli en velfungerende og selvstendig organisasjon. I 2018 fikk Unge LEVE sitt eget organisasjonsnummer.

TILTAK:

- LEVE sentralt skal bidra til at Unge LEVE etablerer seg som selvstendig organisasjon, gjennom et nært samspill mellom styreleder i Unge LEVE og generalsekretær i LEVE. LEVE og Unge LEVE skal stå styrket sammen som én organisasjon utad.
- Unge LEVE skal ha en fast kontaktperson i sentralstyret, i tillegg til at Unge LEVE har en fast plass i sentralstyret, med vara fra Unge LEVE.
- Alle fylkeslag skal ha én kontaktperson inn mot Unge LEVE.
- LEVE sentralt skal bidra med midler til en deltidsstilling i Unge LEVE, under Unge LEVEs arbeid med å etablere egen økonomi og drift.
- LEVE sentralt gir bistand til formidling gjennom leve.no og Facebook for Unge LEVE, gjennom LEVEs kommunikasjonskonsulent.
-

Se Unge LEVEs egen handlingsplan for 2017-2020.